

Μακεδονικά

Τόμ. 3 (1956)

Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματική ιστορία της
συγχρόνου Ευρώπης (1914 - 1939)

Βασίλειος Λαούρδας

doi: [10.12681/makedonika.1121](https://doi.org/10.12681/makedonika.1121)

Copyright © 2015, Βασίλειος Λαούρδας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λαούρδας Β. (1956). Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματική ιστορία της συγχρόνου Ευρώπης (1914 - 1939). *Μακεδονικά*, 3, 441-443. <https://doi.org/10.12681/makedonika.1121>

εἶναι ἢ κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἀνακάλυψις εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ Ἀγ. Νικολάου τοιχογραφιῶν τοῦ 12ου ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 13ου αἰῶνος.

Z d r a v k o S e c u l i c ' , La conservation des icones de Lomnica, oeuvre de l'iconographe Longin du XVI siècle (σελ. 95 κ. ἔ.).

Εἰς τὸν συγγραφέα ὀφείλεται ὁ καθαρισμὸς καὶ ἡ συντήρησις τῶν εἰκόνων τοῦ ἐν Βοσνία μοναστηρίου τῆς Lomnica, αἱ ὁποῖαι χρονολογοῦνται εἰς τὸν 16ον αἰῶνα. Αἱ εἰκόνες αὐταὶ πλουτίζουν τὴν σειρὰν τῶν γνωστῶν μεταβυζαντινῶν εἰκόνων καὶ ἡ τέχνη των πιστοποιεῖ τὴν καθολικότητα τῆς ἑλληνικῆς μεταβυζαντινῆς τέχνης εἰς τὰ Βαλκάνια.

Τὰ ἀνωτέρω δημοσιεύματα τοῦ Institut Fédéral pour la Protection des Monuments Historiques δίδουν ὄχι μόνον τὴν πραγματικὴν εἰκόνα τῆς δραστηριότητος τῶν Γιουγκοσλάβων ἀρχαιολόγων, ἀλλὰ συμβάλλουν σπουδαίως καὶ εἰς τὴν καθόλου ἔρευναν, διότι παρουσιάζουν ἐγκαίρως, ἔστω καὶ δι' ὀλίγων, νέον πολύτιμον ὑλικόν, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ μεγάλως τὴν ἐπιστήμην.

ΣΤΥΛ. ΠΕΛΕΚΑΝΙΔΗΣ

Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματικὴ ἱστορία τῆς συγχρόνου Εὐρώπης (1914 - 1939). Θεσσαλονίκη 1954 (= Ἴδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ἀρ. 1). 8ον, σελ. ιβ' + 304.

Τὸ Ἴδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τμημα τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν καὶ ἤρχισε λειτουργεῖν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν Θεσσαλονίκη, προέβη εἰς τὴν δημοσίευσιν ἑπτὰ μέχρι τοῦδε βιβλίων, τὰ ὑποῖα ἐγένοντο εὐμενέστατα δεκτὰ καὶ ὑπὸ τῶν εἰδικῶν καὶ ὑπὸ τοῦ εὐρυτέρου ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἑξωτερικοῦ. Σκοπὸς τοῦ ιδρύματος, ὅπως δηλοῦται εἰς τὸ καταστατικόν του καὶ ἐμφαίνεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ τίτλου καὶ τῶν δημοσιευμάτων του, εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν προβλημάτων τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου καὶ ἡ ἐπὶ τῶν προβλημάτων αὐτῶν διαφώτισις τῆς κοινῆς γνώμης πρὸς διαμόρφωσιν ἀτμοσφαιράς ἀμοιβαίας κατανοήσεως μεταξὺ τῶν λαῶν αὐτῆς διὰ τὴν ἐπίτευξιν προσεγγίσεως καὶ συνεργασίας των.

Τὸ βιβλίον τοῦ ὑφηγητοῦ τῆς διπλωματικῆς ἱστορίας εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Σ. Θ. Λάσκαρι ἐκθέτει συστηματικῶς τὴν διπλωματικὴν ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ 1914 μέχρι καὶ τοῦ 1939. Ὁ συγγραφεὺς, ὁ ὁποῖος παλαιότερον εἶχε δημοσιεύσει τὴν «Διπλωματικὴν Ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης 1814 - 1914» καὶ τὴν «Διπλωματικὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος 1821 - 1914», ἀφηγεῖται εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος ἐκδοθὲν ἔργον του τὴν διπλωματικὴν ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὰς παραμονὰς τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ἐπιμένων ἰδιαιτέρως εἰς τὰ θέματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν εἰδικῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς λαούς. Τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου ἔχει κατὰ κεφάλαια ὡς ἀκολούθως.

Κεφάλαιον Α'. 'Ο 'Ιούλιος τοῦ 1914 (I. 'Η δολοφονία τοῦ 'Αψβούργου διαδόχου. II. Τὸ αὐστριακὸν τελεσίγραφον. III. Κήρυξις τοῦ πολέμου). Κεφάλαιον Β'. Οἱ πρῶτοι μῆνες τοῦ πολέμου. Αὐγούστος 1914 - 'Απρίλιος 1915. I. ('Η συμμαχία τῶν κρατῶν τῆς 'Αντάντ. II. 'Η ἐπέμβασις τῆς Τουρκίας. III. 'Η πολιτικὴ τῆς 'Ελλάδος. IV. 'Η ἐκστρατεία τῶν Δαρδανελίων). Κεφάλαιον Γ'. Συμμετοχὴ εἰς τὸν πόλεμον τῆς 'Ιταλίας καὶ τῆς Βουλγαρίας (I. 'Ιταλία. II. Βουλγαρία. III. Οὐδετερότης τῆς 'Ελλάδος). Κεφάλαιον Δ'. 'Η ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου 1915 - 1917 (I. Ροῦπελ. II. 'Η κυβέρνησις ἐθνικῆς ἀμύνης. III. 'Η 1η Δεκεμβρίου. IV. 'Η ἐκθρόνισις τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου). Κεφάλαιον Ε'. 'Επέμβασις Ρουμανίας, Πορτογαλίας, 'Ιαπωνίας (I. Ρουμανία. II. Πορτογαλία. III. 'Ιαπωνία). Κεφάλαιον ΣΤ'. Κήρυξις τοῦ πολέμου ὑπὸ τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν τῆς 'Αμερικῆς (I. 'Η οὐδετερότης. II. 'Ο ὑποβρύχιος πόλεμος. III. Κήρυξις τοῦ πολέμου). Κεφάλαιον Ζ'. Διεθνεῖς συνέπειαι τῆς πτώσεως τοῦ Τσαρισμοῦ (I. Τὸ ἔτος 1917. II. 'Η ἀνακοχὴ. III. Μπρέστ Λιτόβσκ). Κεφάλαιον Η'. Φιλειρηνικὰ διαβήματα διαρκουῦντος τοῦ πολέμου (I. 'Αμερικὴ, 'Ισπανία, Βατικανόν. II. 'Ο αὐτοκράτωρ Κίρολος. III. 'Ο Βίλσον). Κεφάλαιον Θ'. 'Η ἀνακοχὴ (I. Τὸ τέλος τῆς μοναρχίας τῶν 'Αψβούργων. II. 'Η γερμανικὴ ἀνακοχὴ. III. 'Η συνδιάσκεψις τῆς εἰρήνης). Κεφάλαιον Ι'. 'Η ὑπογραφή τῆς εἰρήνης μετὰ τὴν Γερμανίαν, τὴν Αὐστροίαν καὶ τὴν Οὐγγαρίαν (I. 'Η Κοινωνία τῶν 'Εθνῶν. II. Συνθήκη Βερσαλλιῶν. III. Συνθήκη 'Αγίου Γερμανοῦ. IV. Συνθήκη Τριανόν). Κεφάλαιον ΙΑ'. 'Η 'Ελλὰς ἐμπόλεμος 1917 - 1923. Συνθήκαι Νεϊγύ, Σεβρῶν καὶ Λωζάνης (I. 'Η ἀνακοχὴ μετὰ τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Τουρκίαν. II. Συνθήκη Νεϊγύ. III. Συνθήκη Σεβρῶν. IV. 'Η μικρασιαστικὴ καταστροφὴ. V. Λωζάνη). Κεφάλαιον ΙΒ'. Τὰ ἐκ τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν προκύψαντα ζητήματα (I. Πολωνία. II. Βαλτικὰ κράτη. III. 'Η ἀσυμφωνία τῶν νικητῶν. IV. 'Επανορθώσεις καὶ ἀφοπλισμός). Κεφάλαιον ΙΓ'. Περίοδος διεθνοῦς κατευνασμοῦ 1925 - 1930 (I. Λοκάρνο. II. Τὸ ζήτημα τοῦ γενικοῦ ἀφοπλισμοῦ. III. Τὸ σύμφωνον Μπριὰν - Κέλλογκ). Κεφάλαιον ΙΔ'. 'Ιταλία καὶ παραδουνάβια κράτη (I. 'Η μεσογειακὴ πολιτικὴ τῆς 'Ιταλίας. II. 'Η Μικρὰ 'Αντάντ. III. Αὐστρία). Κεφάλαιον ΙΕ'. 'Η ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς 'Ενώσεως 1918 - 1930 (I. 1918 - 1920. II. Συνδιάσκεψις Γενούης. III. Διεθνῆς ἀναγνώρισις τοῦ νέου καθεστώτος). Κεφάλαιον ΙΣΤ'. Σχέσεις τῆς 'Ελλάδος μετὰ τῶν γειτόνων της 1923 - 1930 (I. Τουρκία. II. Γιουγκοσλαβία. III. Βουλγαρία. IV. 'Αλβανία). Κεφάλαιον ΙΖ'. 'Η παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις (1929 - 1933) καὶ ἡ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄνοδος τοῦ Χίτλερ (I. 'Η παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις. II. Τὸ σχέδιον αὐστρογερμανικῆς τελωνειακῆς ἐνώσεως. III. Τὸ τετρα-

μερὲς σύμφωνον τῆς Ρώμης). Κεφάλαιον ΙΗ'. Ὁ ἐπαναξοπλισμὸς 1933 - 1936 (I. Ἀποχώρησις τῆς Γερμανίας ἐκ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. II. Δολοφονία τοῦ Ντόλφους. III. Ἡ γαλλορωσικὴ συμμαχία. IV. Παραβίασις τῶν στρατιωτικῶν ὄρων τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιών). Κεφάλαιον ΙΘ'. Ὁ ἄξων Βερολίνου - Ρώμης (I. Ἡ αἰθιοπικὴ κρίσις. II. Ὁ Ἰσπανικὸς ἐμφύλιος πόλεμος. III. Ἡ προσάρτησις τῆς Αὐστρίας. IV. Τὸ τέλος τῆς Τσεχοσλοβακίας). Κεφάλαιον Κ'. Τὸ Βαλκανικὸν σύμφωνον καὶ ἡ πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν (I Τὸ βαλκανικὸν σύμφωνον. II. Ἡ πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν. III. Ἡ σύμβασις τοῦ Μοντραί). Κεφάλαιον ΚΑ'. Αἱ παραμοναὶ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου (I. Μετὰ τὸ Μόναχον. II. Ἡ πολιτικὴ τῆς Ρωσίας. III. Ἐκρηξις τοῦ πολέμου). Ἡ παράθεσις αὐτῆ τῶν τίτλων τῶν κεφαλαίων τοῦ βιβλίου δεικνύει ἀφ' ἑαυτῆς τὴν ποικιλίαν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ὕλης. Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι τὰ κεφάλαια Δ', ΙΑ' καὶ ΙΣΤ', εἰς τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσονται κατὰ σειρὰν ἡ ἔξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, τὰ δραματικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ὠδήγησαν εἰς τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν, καὶ αἱ ἔπειτα ἀπὸ τὸν παγκόσμιον πόλεμον διπλωματικαὶ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰ γειτονικὰ κράτη. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα κεφάλαια τοῦ βιβλίου ὁ Σ. Λάσκαρις ἀναφέρεται ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁλόκληρος δὲ ἡ ἐργασία του ἔχει γραφῆ με κέντρον τὰς διπλωματικὰς ζυμώσεις εἰς τὴν Χερσονήσον τοῦ Αἴμου. Ἡ νηφαλιότης καὶ ἡ ἀντικειμενικότης κρίσεως, μαζὶ με τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀπέριτον ὕφος, καθιστοῦν τὸ ἔργον χρησιμώτατον ἀνάγνωσμα.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

Χρ. Νάλτσα, Τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα καὶ ἡ Σοβιετικὴ πολιτικὴ. Θεσσαλονίκη 1954 (=Ἴδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ἀρ. 2). 8ον, σελ. η' + 544.

Ἡ μνημειώδης ἐργασία τοῦ Χριστοφ. Νάλτσα, διαπρεποῦς δικηγόρου τῆς Θεσσαλονίκης καὶ εἰδικοῦ μελετητοῦ τῶν Βαλκανικῶν ζητημάτων, ἐκρίθη ἤδη ἐπαρκῶς ὑπὸ τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου τῆς Ἑλλάδος, ἀνεγνωρίσθη δὲ ὕφ' ὄλων, ὅσοι τὴν ἐμελέτησαν, ὡς ἡ σπουδαιότερα μέχρι τοῦδε συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος καὶ τῶν παραγόντων, οἱ ὁποῖοι συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν του. Ὁ συγγραφεὺς παρακολουθεῖ χρονολογικῶς τὴν σχέσιν τῆς Ρωσίας πρὸς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα, ἀποδεικνύει δὲ ἄνευ, νομίζω, ἀμφιβολίας ὅτι ἡ ἐνοχὴ τῆς εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ εἶναι μεγίστη. Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖται ἀπὸ πρόλογον (1 - 16), εἰς τὸν ὁποῖον ἐξηγνεύεται ἡ σημασία τοῦ θέματος, ἀπὸ εἰσαγωγὴν (17 - 91) με θέμα «Ἡ ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι τοῦ 1917 πολιτικὴ τῆς Τσαρικῆς Ρωσίας ἐν τῷ Μακεδονικῷ ζητήματι» καὶ ἀπὸ πέντε διεξοδικὰ κεφάλαια με τοὺς ἀκολουθίους τίτλους.